

تحلیلی بر نحوه توزیع امکانات و خدمات در نقاط روستایی شهرستان های استان اصفهان

محققان: دکتر سید علی حسینی، دکتر سید علی حسینی، دکتر سید علی حسینی - گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشکده جغرافیا، دانشگاه اصفهان

چکیده

بررسی روند تاریخی نشان می دهد که روستا و روستایی در افکار و اذهان عموم کم کم به بوته فراموشی سپرده شده و یا مورد بی توجهی واقع شده اند. روستائیان نیز به تبع آن از امکانات و خدمات کمتری نسبت به جوامع شهری دریافت کرده اند. در سایه این بی توجهی مسائلی همچون فقر گسترده، بیکاری، مهاجرت به سوی شهرها و تمرکز جمعیت و مشکلات ناشی از آن به وجود آمده اند. مهم ترین دلیل برای این ادعا گواهی تاریخی می باشد که هر چه به گذشته باز می گردیم، شاهد آبادانی و پیشرفت روستاها، رونق کشاورزی، صادرات فرآورده های کشاورزی و خودکفایی در سطح ملی می باشد. لذا، بر این اساس ضروری به نظر می رسد با نگرش جدیدی در مسیر نیل به سوی توسعه پایدار از دیدگاه فضایی به آنها نگریده شود؛ به دلیل اینکه توسعه پایدار بدون توجه به روستاها و کشاورزی در عصر غذا ممکن نیست. در این راستا به منظور توجه به روستاها، نخستین قدم شناخت توانمندی ها و بررسی نحوه توزیع خدمات و امکانات نواحی روستایی می باشد، تا بتوان بر اساس آنها برنامه ریزی کرد. لذا این تحقیق با هدف نشان دادن چنین توزیعی در سطح نقاط روستایی شهرستان های استان اصفهان انجام گرفته است. روش تحقیق، به صورت اسنادی، تحلیلی و میدانی می باشد. از نرم افزار (Excel) برای انجام محاسبات و از تکنیک یاروشی تحت عنوان روش کارکردی استفاده شده است؛ این روش یکی از روش های اسکالوگرام می باشد. نتیجه تحقیق این است که از ۲۰ شهرستان استان، نقاط روستایی

شهرستان‌های اصفهان، فلاورجان، کاشان و فریدن بیشترین بر خور داری و شهرستان‌های خمینی شهر، جادگان، آران و بیدگل و خوانسار کمترین بر خور داری را دارا می باشند و سایر شهرستانهای استان در بین این شهرستان‌ها قرار دارند.

◆ واژه‌های کلیدی: شاخص، اسکالوگرام، روش کارکردی، نقاط روستایی، استان اصفهان

مقدمه

ریشه اغلب مسایل و جلوه‌های عقب ماندگی در یک ساختار توسعه نیافته مانند فقر گسترده، نابرابری‌های فزاینده، رشد جمعیت، بیکاری فزاینده و .... همگی از بالاترین سطح در جوامع روستایی نهفته است. به همین خاطر به نظر گروهی از نظریه پردازان توسعه با هر منطقی که بخواهیم با روش علمی با عوارض توسعه نیافتگی مواجه شویم، بخش کشاورزی و توسعه روستایی ضروری ترین و اولویت دارترین موضوع است که باید مورد توجه قرار گیرد (فیروزنیا، افتخاری، ۱۳۸۲، ص ۲۵۴). در ارتباط با تعیین مکان مناسب برای خدمات رسانی روستایی در سطح دهستان و یا مجموعه روستایی، مهمترین مورد، تعیین و تنظیم چگونگی ساخت سلسله مراتبی در سطح مجموعه روستاها، برای توزیع هر چه مناسب تر خدمات است، تا جامعه روستایی بتواند از امکانات و خدمات موجود در سطوح بالاتر سلسله مراتب، به نحوی هر چه بهتر سود برد. یکی از دلایل اصلی عقب ماندگی روستایی و عدم میل به ماندگاری جمعیت در نواحی روستایی، ضعف امکانات رسانی، و عدم دسترسی آسان این جمعیت به مراکز ارائه خدمات است. عدم دسترسی آسان به خدمات مورد نیاز و فقدان مراکز بازار برای داد و ستد، مشکلاتی را از نظر زیستی برای روستاییان ایجاد می کند. زیرا مکان یابی درست مراکز خدمات روستایی در سطح دهستان یا مجموعه روستایی بسیار موثر است. (مطیعی لنگرود، ۱۳۸۲). تکنیکی که در دنیا مرسوم بوده مطالعه روستاها به شکل منظومه ای می باشد جهت این مطالعه از روش های متنوعی استفاده می شود که یکی از آنها روش های اسکالو گرام می باشد. از بین روش های آن، روش کارکردی می باشد که در این مقوله از آن استفاده خواهد شد. (تقوایی، ۱۳۸۳). نگارنده به دلیل علاقه ای که نسبت به استان اصفهان داشته است، نقاط روستایی این منطقه را جهت مطالعه خود برگزیده است و امید است که مطالعه وی گامی در راستای توجه به نقاط روستایی قرار گیرد.

طرح مساله

خلاصه گزارش چند صفحه ای توسعه انسانی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۹۰ حکایت از این دارد که اکثر جوامع روستایی، وضعی نامطلوب تر از شهرها دارند. آنها در کودکی دسترسی کمتری به امکانات آموزشی و گاهی غذا و مراقبت های بهداشتی دارند. در بزرگسالی آموزش کمتری می بینند، ساعات طولانی تری را به ازای درآمدهای پایین تری کار می کنند و از حقوق مالکیت کمتری بر خور دارند و یا اساساً از چنین حقی محروم اند. (آسایش، ۱۳۷۴).

نظام های فضایی موجود و روابط سلسله مراتبی بین مراکز، بیانگر وجود تفاوت های مهمی در اجزاء ساختار و عمل کردن در هر منطقه نسبت به منطقه دیگر می باشد. روشن است که در ترسیم یک برنامه سلسله مراتبی مراکز روستایی، تنها باید به گونه قضاوت ها اذعان کرد. بلکه باید آنها را به حساب آورد بعلاوه ماهیت و میزان کار کردهایی که انواع گوناگون دارند و یا باید داشته باشند، مسلماً بستگی زیادی به تعداد مدارهایی دارند که منظومه سلسله مراتب بر آن استوار است. با وجود مشکلات زیادی در این راه می توان برخی از ملاحظات کلی را در رابطه با کار کردهایی که انواع گوناگون مراکز روستایی باید انجام دهند، تنظیم کرد. این ملاحظات اجازه می دهد که مراکز در طبقاتی که به طور تقریبی طراحی شده و گویای سلسله مراتب هستند جمع شوند. (آسایش، ۱۳۷۵). هدف اصلی نگارنده بررسی نحوه توزیع امکانات و خدمات در نقاط روستایی استان به تفکیک شهرستان می باشد.

اهمیت و ضرورت مساله

امروزه روستاهای ایران بیش از ۹۰ درصد فضا، ۳۸ درصد جمعیت و ۸۰ درصد منابع کشور را به خود اختصاص داده، عهده دار تامین خوراک بیش از ۶۰ میلیون نفر جمعیت و تولید بخش اعظم مواد اولیه صنایع می باشند، و امید اختصاص بخش بزرگی از صادرات کشور را نیز فراهم آورده اند.

در منابعی که طی دو سه دهه اخیر در کشور ما تدوین شده، قدمت و سیر تکاملی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی روستا به عنوان یکی از طریقه های کهن استقرار انسان در این سرزمین به جز موارد استثنائی نادیده انگاشته شده و چنین وانمود شده است که روستا پدیده ای کاملاً جدید است و تنها ریشه در زمانی معادل دوران پس از اصلاحات ارضی، یعنی حدود ۳/۵ دهه قبل دارد و پیش از آن روستا در این کشور یا وجود نداشته و یا در صورت وجود چنان فاقد اهمیت است که نیازی به شناسایی دیرینه و روند تکاملی حیات آن نمی باشد، در صورتی که کلیه حالات امروزی و جهت گیری آینده هر پدیده جغرافیایی ریشه در دیرینه آن داشته و به عنوان یک سکوی پرتاب آن پدیده به سوی آینده به شمار می رود. (حسینی، ۱۳۸۰)

البته علی رغم این شرایط ناخوشایند که از پیامدهای عدم توجه کافی به برنامه ریزی روستایی می شود، رویدادهایی که در دو دهه اخیر در کشورمان اتفاق افتاده، نشان داد که استقلال اقتصادی، حتی سیاسی کشور بدون توجه به روستا امکان پذیر نیست و لازم است که روستا و کشاورزی در برنامه ریزی ها از اولویت سابق خود برخوردار گردد.

دلایل این اولویت عبارتند از:

۱- تقاضای روز افزون برای مواد غذایی

۲- اهمیت مواد خام و کشاورزی به عنوان زمینه رشد و صنعت

۳- نقش فرآورده های کشاورزی و گیاهی در صادرات کشور. (آسایش، ۱۳۷۵)

اهداف تحقیق

اهداف تحقیق به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- بررسی نحوه توزیع امکانات و خدمات در نقاط روستایی استان اصفهان
- ۲- شناسایی شهرستان‌های برخوردار و غیر برخوردار از امکانات

تاریخچه تحقیق

در خصوص تحلیل نحوه توزیع امکانات و خدمات با استفاده از روش کارکردی، طبق بررسی‌های به عمل آمده، تاکنون مطالعه‌ای صورت نگرفته است و به نظر می‌رسد این مقوله نخستین پژوهش در این زمینه با استفاده از روش فوق می‌باشد.

فرضیه‌ها یا سوال‌های ویژه تحقیق:

این مقوله شامل سه فرضیه در قالب یک سوال و دو فرضیه می‌باشد که عبارتند از:

- ۱- آیا رودخانه زاینده رود در توزیع امکانات و خدمات موثر می‌باشد؟
- ۲- مناطق کوهستانی از امکانات و خدمات کمتری برخوردار می‌باشند.
- ۳- هر شهرستان که دارای صنایع کارخانه‌ای می‌باشد، نقاط روستایی آن شهرستان نیز دارای امکانات و خدمات بیشتری می‌باشند.

روش تحقیق

روش تحقیق به صورت اسنادی، تحلیلی و میدانی می‌باشد و از نرم افزار (Excel) برای محاسبات استفاده شده است.

قلمرو تحقیق

قلمرو تحقیق نقاط روستایی استان اصفهان می‌باشد این استان با مساحتی حدود ۱۰۷۰۴۴ کیلومتر مربع در مرکز فلات مرکزی ایران قرار دارد و از شمال به استان‌های سمنان، قم و مرکزی، از جنوب به استان فارس، از مشرق به استان‌های یزد و خراسان و از مغرب به استان‌های لرستان، چهارمحال بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد محدود است. این استان بین ۳۰ درجه و ۴ دقیقه تا ۳۴ درجه ۲۷ دقیقه عرض شمالی و ۴۹ درجه و ۳۶ دقیقه تا ۵۵ درجه و ۳۱ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است (سالنامه آماری ۱۳۸۲).

معرفی تکنیک مورد نظر

تکنیک یا روشی که در این مقوله از آن استفاده شده، روش کارکردی نام دارد. این روش یکی از روش‌های

اسکالو گرام می باشد. (تقوایی، ۱۳۸۳) در این روش هر مکان به اندازه میزان نقشی که در جوابگویی به نیازهای گوناگون مردم دارد و تعداد خدماتی که ارائه می دهد، نمره های مثبت دریافت می کند و جمع این نمرات رتبه هر مکان را در طبقه بندی مشخص می کند. براساس جمع بندی این نمرات مثبت، سکونتگاه های روستایی دارای مجموعه متفاوتی می گردند که بر مبنای آنها می توان مکان ها را طبقه بندی و رتبه هر کدام را تعیین نمود. (مطیعی لنگرودی، ۱۳۸۲).

استفاده از روش کارکردی در ایران به دلیل کمبود سرمایه برای ایجاد تاسیسات در روستاها می تواند روش مناسبی باشد، زیرا از امکانات موجود در نواحی روستایی بهره وری می شود در حالی که اگر به این امکانات و تاسیسات توجه نشود، سرمایه گذاری های بسیاری برای ایجاد آنها در روستاهایی که فاقد این تاسیسات می باشند مورد نیاز است و چه بسا سال ها تامین چنین سرمایه ای برای ایجاد تاسیسات در روستاها مقدور نباشد لذا باید از تاسیسات و امکانات موجود در روستاها به گونه ای مطلوب سود برد.

مراحل کار :

استفاده از این روش در برگیرنده مراحل زیر است :

مرحله اول : جدول داده ها (Data sheet)

روستاهاى مورد مطالعه برای ۲۰ شهرستان است و در هفت خوشه در جدول شماره (۱) تدوین شده است که عبارتند از :

خدمات آموزشی : شامل ۱۳ شاخص می باشد که ۸ شاخص مربوط به سازمان نهضت سوادآموزی و ۵ شاخص آن مربوط به سازمان آموزش و پرورش می باشد. جهت تهیه آمار مربوط به سازمان آموزش و پرورش به روش زیر عمل شده است :

استان اصفهان دارای ۴۰ نواحی آموزش و پرورش در سطح استان می باشد که مجموع شاخص های مربوط به نقاط روستایی هر ناحیه برای هر شهرستان جمع گردیده و برای آن منظور شده است. برای مثال شهرستان اصفهان که دارای ۱۱ ناحیه می باشد؛ آمار مربوط به نقاط روستایی ۱۱ ناحیه با هم جمع گردیده و برای آن محاسبه شده است. (ضمیمه شماره ۱)

- خدمات مخابراتی و ارتباطی شامل ۶ شاخص می باشد که برای تهیه شاخص تعداد فرستنده تلویزیونی در نقاط روستایی نیز همانند روش مربوط به آموزش و پرورش عمل شده است. (ضمیمه شماره ۲).

- خدمات سازمان بهداشتی که شامل ۸ شاخص می باشد.

- خدمات بهداشتی - درمانی که شامل ۴ شاخص است.

- خدمات زیربنایی که دربرگیرنده ۴ شاخص است.

- خدمات عمومی که دارای ۳ شاخص می باشد.

- خدمات تعاونی که در مجموع از ۲ شاخص تشکیل می گردند.

مرحله دوم : تعیین جداول امتیازات

در مرحله دوم امتیاز کلیه موسسات و خدمات یا به عبارت دیگر شاخص های انتخاب شده براساس ارزشی

جدول شماره ۱- امکانات، خدمات و تأسیسات مناطق روستایی شهرستان های استان اصفهان

ردیف	نام شهرستان	خدمات آموزش متوسط سازمان نهفت سوادآموزی										خدمات آموزش و ارتباط									
		کلاس روستایی دوره مقدماتی	تعداد سوادآموزان بزرگسال دوره مقدماتی	کلاس روستایی دوره تکمیلی	تعداد سوادآموزان بزرگسال دوره تکمیلی	کلاس روستایی دوره پایانی	تعداد سوادآموزان بزرگسال دوره پایانی	کلاس روستایی دوره پنجم	تعداد سوادآموزان بزرگسال دوره پنجم	کودکستان	ابتدایی	راهنمایی	متوسطه	پیش دانشگاهی	مستردوق پست	دفتر پستی	دفتر مشترک پست و تلفن	نقاط روستایی دارای تلفن	نمایندگی پست	تعداد فرستنده تلویزیونی واقع در نقاط روستایی	
۱	اصفهان	۱۰۵	۱۳۶۷	۵۹	۶۹۳	۳۳	۵۳۳	۱۴	۱۸۹	۶۳	۶۶۱	۱۱۰	۵۴	۱۵	۱۵	۱	۱۶	۳۱۹	۱۹	۴	
۲	ارستان	۱	۱۳	۳	۷۸	۱	۱۲	۰	۰	۵	۶۳	۱۳	۵	۳۴	۰	۰	۵	۱۰۵	۵	۱۱	
۳	ارزن و بیگلر	۵	۵	۵	۵۱	۳	۳۴	۲	۳۶	۸	۶۱	۱۰	۴	۰	۰	۰	۵	۱۵	۵	۱	
۴	بیرجند و میمه	۱۴	۱۹۱	۹	۴۶	۵	۷۳	۲	۵۹	۱۶	۲۸	۲۶	۱۵	۲	۰	۰	۱۶	۶۱	۱۴	۳	
۵	تیران و کرون	۶	۳۷	۴۱	۳۲	۱۶	۱۵	۱۵	۱۹۹	۲۱	۵۳	۲۶	۹	۰	۰	۰	۲۵	۸۷	۲۵	۱۳	
۶	چابکله	-	-	-	-	-	-	-	-	۶	۵۳	۲۳	۵	-	-	-	-	-	-	-	
۷	خمینی شهر	۴	۴۱	۶	۶۲	۳	۳۳	۲	۶۱	۵	۱۱	۹	۳	۰	۰	۰	۲	۹	۲	-	
۸	خوشسار	۹	۰	۱	۶	۲	۳۳	۲	۳۵	۵	۲۰	۱۲	۷	۰	۰	۰	۱۵	۸۳	۱۰	۶	
۹	سهم	۴۱	۳۷۵	۲۱	۱۱۳	۱۱	۱۱۳	۵	۵۳	۷	۸۱	۲۱	۱۷	۰	۰	۰	۱۰	۸۳	۱۰	۲۰	
۱۰	شهرضا	۲۸	۷۵۰	۱۵	۱۲۰	۴	۴۱	۳	۷۵	۲۳	۷۸	۲۸	۱۸	۱	۰	۰	۱۳	۹۹	۱۳	۴	
۱۱	فریدن	۲۹	۴۰۹	۲۳	۲۲۱	۱۶	۱۸۰	۱۱	۱۳۳	۲۰	۷۲	۳۹	۱۶	۳	۰	۰	۲۸	۱۱۵	۷۸	۱۴	
۱۲	فریدن شهر	۱۸	۱۸۰	۱۶	۱۵۳	۸	۱۰۰	۴	۵۸	۷	۷۲	۳۳	۳	۰	۰	۰	۲۶	۵	۵	۱۹	
۱۳	گلپایگان	۳۳	۶۳۲	۲۳	۳۲۱	۸	۱۰۰	۶	۸۰	۵۰	۷۲	۶۰	۱۹	۵	۰	۰	۷۷	۲۰	۲۰	۲	
۱۴	کاشان	۶۰	۶۵	۳	۳۲	۳	۳۳	۳	۳۳	۱	۷۸	۲۶	۵	۱۱	۰	۰	۲۷	۲۶	۲۶	۲۵	
۱۵	کاشان	۸	۸۲	۲	۳۲	۳	۳۵	۵	۵۹	۱۰	۷۸	۲۶	۲	۱۱	۰	۰	۵۰	۲۷	۷	۳	
۱۶	کاشان	۷	۷۷	۷	۷۲	۴	۶۱	۲	۷۶	۱۰	۵۳	۳۷	۱۱	۰	۰	۰	۲۴	۲۴	۱۳	۳	
۱۷	کاشان	۱۶	۱۶۹	۵	۵۵	۴	۵۳	۲	۷۸	۱۸	۳۳	۳۶	۸	۳	۰	۰	۱۰	۲۴	۱۰	۲	
۱۸	کاشان	۲	۲۰	۲	۲۰	۱	۱۳	۱	۱۴	۷	۵۳	۱۹	۸	۲۸	۴	۰	۱۵	۱۳۱	۱۵	۱۷	
۱۹	کاشان	۳۳	۳۸۰	۱۳	۱۵۶	۱۰	۱۹۱	۸	۱۰۹	۱۰	۶۶	۲۳	۱۳	۱۴	۰	۰	۱۷	۱۷	۸	۴	
۲۰	کاشان	۷	۷۸	۹	۱۹	۶	۱۹	۰	۱۶	۶	۲۳	۱۱	۷	۰	۰	۰	۱۴	۱۴	۱۴	۱۱	

ادامه جدول شماره ۱- امکانات، خدمات و تأسیسات مناطق روستایی شهرستان‌های استان اصفهان

ردیف	نام شهرستان	خدمات سازمان بهداشتی							خدمات بهداشتی و درمانی				
		تعداد واحدهای خدمات مهد کودک	تعداد استفاده‌کنندگان از واحدهای خدمات مهد کودک	تعداد واحدهای حمایت از خانواده‌های بی‌سرپرست	حمایت از خانواده‌های بی‌سرپرست	تعداد استفاده‌کنندگان واحدهای حمایت از خانواده‌های بی‌سرپرست	تعداد واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای	تعداد استفاده‌کنندگان واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای	خانه بهداشت	مراکز بهداشتی و درمانی	تعداد روستاهای تحت پوشش خانه‌های بهداشت	تعداد جمعیت تحت پوشش خانه‌های بهداشت	
۱	اصفهان	۴	۸۷۰	۹	۵۷	۷	۹۷۳	۱۰	۳۷۵۳	۱۱۳	۲۰	۳۳۱	۱۶۳۱۱
۲	اردستان	۲	۸۸	۲	۵۷	۳	۵۷۳	۲	۲۷	۲۰	۲	۱۸۳	۱۷۵-۹
۳	ازن و بیگلر	۳	۱۳۳	۲	۱۳	۱	۲۹	۲	۸۲۰	۱۰	۳	۱۸	۱۳۲۰۷
۴	بروجرد و میمه	۲	۳۳	۲	۱۱	۱	۰	۲	۱۰۶	۱۸	۳۳	۳۷	۳۱۷۶
۵	تیران و کرون	۲	۵۰	۰	۰	۱	۳۷	۰	۰	۲۱	۸	۵۸	۲۳۳۳۳
۶	چادگان	۱	۲۰	۱	۱۹	۱	۰	۰	۰	۲۵	-	-	-
۷	خمین‌شهر	۳	۱۹۱	۲	۲۹	۰	۰	۲	۱۷۸	۴	۲	۶	۲۹۷۸
۸	خوشاب	۲	۸۹	۲	۵۹	۲	۰	۲	۰	۱۷	۳	۱۶	۱۸۵۷۷
۹	اسفرین	۴	۱۴۰	۳	۹۳	۰	۰	۲	۰	۳۳	۳	۱۲	۲۵۳۲۸
۱۰	شهرضا	۴	۱۶۰	۳	۷۶	۲	۳۹	۵	۲۸۷	۳۳	۵	۵۲	۵۱۶۳۱
۱۱	قزوین	۱	۲۱۸	۱	۳۳	۱	۳۳۲	۲	۳۷۷	۷۱	۱۶	۱۲۵	۷۷۱۰۳
۱۲	قزوین‌شهر	۲	۶۸	۲	۱۷	۲	۶۶	۲	۲۶	۲۷	۶	۷۷	۲۹۱۳۹
۱۳	کلاوهران	۹	۵۳۷	۸	۱۸۷	۸	۵۳۳	۶	۵۵۹۹	۲۳	۱۱	۵۸	۸۵-۹۸
۱۴	کاشان	۶	۳۳۵	۶	۲۵	۵	۴۳۳	۵	۷۵۵۰	۲۸	۳۹	۲۷	۲۰۲۱۰
۱۵	گلپایگان	۲	۱۳۵	۲	۱۰۳	۴	۳۲۱	۳	۱۶۳۹	۲۹	۵	۲۲	۲۰۷۱۷
۱۶	ایرجان	۳	۱۳۳	۳	۸۳	۳	۱۰۳	۲	۷۵۲	۲۸	۵	۶۰	۳۳۹۹۵
۱۷	میانه	۰	۲۵۳	۴	۱۷۳	۱	۱۱۷	۲	۷۵۳	۲۸	۶	۲۸	۲۶۸۸۳
۱۸	نائین	۹	۳۶۱	۶	۱۰۹	۴	۳۵۷	۱	۲۵۶	۲۵	۷	۱۸۸	۱۳۳۱۳
۱۹	بجستان	۵	۳۷۵	۵	۶۵	۳	۳۵۳	۵	۳۷۵	۲۳	۸	۲۳	۵۵۱۳۳
۲۰	نطنز	۵	۳۳۳	۵	۷۸	۲	۶۰۶	۵	۱۰۹۹	۱۸	۳	۶۵	۱۳۶۳۱

ادامه جدول شماره ۱- امکانات، خدمات و تأسیسات مناطق روستایی شهرستان‌های استان اصفهان

ردیف	نام شهرستان	خدمات زیربنایی			برق	تعداد بخش	تعداد دهستان	جمعیت	خدمات تعاونی	
		راه خاکی (کیلومتر)	راه شوسه (کیلومتر)	راه آسفالت (کیلومتر)					شرکت‌های تعاونی روستایی	تعداد اتحادیه‌های شرکت‌های تعاونی روستایی
۱	اصفهان	۲۱۱	۲۹۵	۸۲۳۳	۳۷۷	۶	۱۹	۱۸۱۳۳۳	۱۰	۲۳
۲	ارستان	۷۸۸	۲۰	۷۳۵۲	۱۷۳	۲	۷	۱۸۳۳۹	۵	۴
۳	ارزن و بیگلر	۸	۸	۴۴	۳۳	۲	۳	۱۳۵۶۸	-	-
۴	بیرجند و سیمه	۳۰	۲۸	۹/۱۳۷	۷۵	۳	۶	۲۵۸۹۱	۸	۷
۵	سمنان و کرون	۳۲	۰	۹۳	۵۳	۲	۴	۳۶۹۱۳	۲	۹
۶	چادگان	۸۷	۹۰	۸/۱۱۳	-	۲	۴	۲۶۹۱۰	-	-
۷	خمینی‌شهر	۰	۰	۰	۵	۱	۳	۳۶۹۱۱	۵	۵
۸	خوشاب	۰	۰	۵۸	۱۸	۱	۳	۱۳۳۰۱	۴	۳
۹	سستیم	۱۹۷	۰	۶۷۳۳	۱۰۵	۲	۶	۳۶۵۰۳	۶	۹
۱۰	شهرضا	۱۰	۱۰	۵۹	۵۷	۱	۷	۲۷۷۸۶	۶	۷
۱۱	فریدن	۳/۱۲۹	۶۰	۶/۱۷۱	۱۴۰	۳	۱۰	۵۳۰۵۶	۴	۱۶
۱۲	فریدن و پیر	۶۶۷	۵/۱۷۸	۶/۳۳۳	۷۳	۱	۳	۲۵۵۵۱	۳	۵
۱۳	گلارودجان	۳۷	۳	۸۳	۸۳	۲	۶	۸۵۶۹۱	۴	۱۱
۱۴	گلان	۳۷	۳۹	۸/۱۸۳	۱۲۰	۴	۹	۳۳۵۶۴	۷	۱۳
۱۵	گنابکجان	۱۹	۵۷	۷/۱۳۳	۵۸	۱	۳	۲۰۵۵۵	۴	۶
۱۶	اصفهان	۲۸	۲	۶/۱۰۱	۶۳	۲	۵	۳۱۹۳۲	۴	۵
۱۷	سارک	۱۰	۲	۵۳	۳۱	۲	۵	۳۹۶۷	۴	۶
۱۸	نایین	۶۶۱	۷۶	۳۶۱	۱۱۴	۳	۸	۱۷۸۱۸	۴	۱۰
۱۹	نضاآباد	۰	۷۸	۳۳	۱۴	۲	۵	۲۵۵۵	۸	۸
۲۰	نطنز	۰	۱۰	۶/۱۸۷	۵۳	۲	۵	۱۸۸۷	۲	۴

جدول شماره ۲- شاخص‌های مربوط به نهضت سوادآموزی و آموزش و پرورش

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	کلاس روستایی دوره مقدماتی	۱
۲	سوادآموزان بزرگسال دوره مقدماتی به ازاء هر ۱۰۰ نفر	۱/۱
۳	کلاس روستایی دوره تکمیلی	۱/۲
۴	سوادآموزان بزرگسالان دوره تکمیلی به ازاء هر ۱۰۰ نفر	۱/۳
۵	کلاس روستایی دوره پایانی	۱/۴
۶	سوادآموزان بزرگسال دوره پایانی به ازاء هر ۱۰۰ نفر	۱/۵
۷	کلاس روستایی دوره پنجم	۱/۶
۸	سوادآموزان برگسال دوره پنجم به ازاء هر ۱۰۰ نفر	۱/۷
۹	پیش دبستانی به ازاء هر ۵۰ نفر	۲
۱۰	دبستان به ازاء هر ۵۰ نفر	۳
۱۱	مدرسه راهنمایی به ازاء هر ۵۰ نفر	۴
۱۲	دبیرستان به ازاء هر ۵۰ نفر	۵
۱۳	پیش دانشگاهی به ازاء هر ۵۰ نفر	۶

که در توسعه دارند به صورت خوشه‌ای و از کمتر به بیشتر در جداول مربوطه تنظیم و تدوین شده است. برای مثال شاخص‌های مربوط به خوشه خدمات آموزشی که کمترین آن مربوط به کلاس روستایی مقدماتی و بیشترین آن مربوط به مراکز پیش دانشگاهی می‌باشد به ترتیب امتیاز ۱ و ۶ را گرفته‌اند و سایر شاخص‌های خدمات آموزشی با توجه به میزان امتیاز در بین این دو قرار گرفته‌اند. (جدول شماره ۲) به طور کلی جداول امتیازات مربوط به خوشه‌های خدماتی در هفت گروه به صورت جداگانه آورده شده‌اند. که عبارتند از:

جدول شماره ۲ - جدول شماره ۳ - جدول شماره ۴ - جدول شماره ۵ - جدول شماره ۶ - جدول شماره ۷ - جدول شماره ۸

مرحله سوم: محاسبه جدول کارکردی

در جدول کارکردی که جدول نهایی می‌باشد مجموع امتیازهایی که هر شهرستان کسب نموده، آورده شده است و پس از اعمال ضرایب، امتیازهای شهرستان‌ها در جدول شماره ۹ آمده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود شهرستان‌های اصفهان، فلاورجان، کاشان و فریدن رتبه اول تا چهارم و شهرستان‌های خمینی شهر، چادگان، (آران و بیدگل) و خوانسار، در رتبه‌های ۱۷ تا ۲۰ قرار می‌گیرند و سایر شهرستانها شامل (تیران و کرون)، .... اردستان به ترتیب رتبه‌های پنجم تا شانزدهم را به خود اختصاص می‌دهند. (نقشه

جدول شماره ۳- شاخص‌های بهداشتی و درمانی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	خانه بهداشت	۱
۲	تعداد روستاهای تحت پوشش خانه بهداشت هر ده تا	۱
۳	تعداد جمعیت تحت پوشش خانه بهداشت به ازاء هزار نفر	۱
۴	مرکز بهداشتی درمانی	۴

(منبع: یافته‌های تحقیق)

جدول شماره ۴- شاخص‌های زیربنایی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	راه خاکی به ازاء هر ۵۰ کیلومتر	۱
۲	راه شوسه به ازاء هر ۵۰ کیلومتر	۲
۳	راه آسفالت به ازاء هر ۵۰ کیلومتر	۳
۴	نقاط روستایی دارای برق به ازاء هر ۱۰۰ آبادی	۳

(منبع: یافته‌های تحقیق)

جدول شماره ۵- شاخص‌های خدمات تعاونی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	شرکت‌های تعاونی کشاورزی سازمان تعاونی روستایی	۱
۲	شرکت‌های تعاونی روستایی	۲
۳	تعداد اتحادیه‌های تعاونی روستایی	۳

(منبع: یافته‌های تحقیق)

جدول شماره ۶- شاخص‌های خدمات مخابراتی و ارتباطی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	صندوق پست	۱
۲	دفتر پستی	۲
۳	دفتر مشترک پست و تلفن	۳
۴	نمایندگی پست	۴
۵	نقاط روستایی دارای تلفن به ازای هر ۵۰ نفر	۵
۶	تعداد فرستنده تلویزیونی واقع در نقاط روستایی	۶

(منبع: یافته‌های تحقیق)

جدول شماره ۷- شاخص های خدمات بهزیستی

امتیاز	شاخص	ردیف
۱	تعداد واحدهای خدمات مهد کودک	۱
۱	تعداد استفاده کنندگان از مهد کودک به ازاء هر ۱۰۰ نفر	۲
۲	تعداد واحدهای حمایت از خانواده های بی سرپرست	۳
۲	تعداد استفاده کنندگان از واحدهای حمایت از خانواده های بی سرپرست به ازاء هر ۱۰۰ نفر	۴
۳	تعداد واحدهای آموزش فنی و حرفه ای	۵
۳	تعداد استفاده کنندگان از واحدهای آموزش فنی و حرفه ای به ازاء هر ۱۰۰ نفر	۶
۴	تعداد واحدهای خدمات برنامه جوانان و نوجوانان	۷
۴	تعداد استفاده کنندگان از واحدهای خدمات برنامه جوانان و نوجوانان	۸

(منبع: یافته های تحقیق)

جدول شماره ۸- شاخص های عمومی

امتیاز	شاخص	ردیف
۱	تعداد بخش	۱
۲	تعداد دهستان	۲
۳	جمعیت به ازاء هر ۱۰۰۰ نفر	۳

(منبع: یافته های تحقیق)

شماره ۱) جهت روشن شدن موضوع، رتبه هر شهرستان در نقشه شماره ۱ آورده شده است

تجزیه و تحلیل

جهت تحلیل نتایج در مرحله اول به صورت مناطق روستایی شهرستان های استان و سپس به صورت خدمات و امکانات همچنین با استفاده از جدول ۱۰ عمل می گردد:

بررسی و تحلیل وضعیت مناطق روستایی شهرستان های استان

- شهرستان اصفهان با مجموع امتیازات ۱۸۳۴/۴۳ رتبه نخست را کسب نموده است. بالاترین امتیاز در خوشه خدمات مشاهده می شود که مهمترین شاخص آن جمعیت می باشد. بعد از آن بیشترین امتیازات در خوشه های خدماتی بهداشتی - درمانی و آموزشی دیده می شود. کمترین امتیازات نیز در خوشه خدمات

جدول شماره ۹- جدول کارکردی مناطق روستایی شهرستان‌های استان اصفهان

ردیف	نام شهرستان	خدمات آموزشی توسط سازمان بهیست سوادآموزی		خدمات آموزشی و اجتماعی		خدمات صحرائی و ارتباطی		تعداد فرستاده تلویزیونی واقع در نقاط روستایی
		تعداد سوادآموزان بزرگسال دوره پانجم	کلاس روستایی دوره پنجم	تعداد سوادآموزان بزرگسال دوره پانجم	کلاس روستایی دوره پنجم	تعداد سوادآموزان بزرگسال دوره پانجم	کلاس روستایی دوره پنجم	
۱	اصفهان	۷۸۶۸	۸۸۸۵	۷۸۶۸	۸۸۸۵	۲۸۸	۳۸۸	۲۸۸
۲	ازسجان	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۱۰/۵	۱۰/۵	۱۰/۵
۳	ازین و بیگلر	۶	۶	۶	۶	۰	۰	۰
۴	بهرگلر و جیمه	۱۰۸	۱۰۸	۱۰۸	۱۰۸	۰	۰	۰
۵	تیشان و کرون	۵۸۳۳	۵۸۳۳	۵۸۳۳	۵۸۳۳	۰	۰	۰
۶	چادگان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۷	خسین‌بهر	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۸	خوشسار	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۰	۰	۰
۹	سیدیم	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۰	شهرضا	۸	۸	۸	۸	۰	۰	۰
۱۱	فریدن	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۲	فریدون‌شهر	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۳	کلاردجان	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۴	کلان	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۵	کلیان	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۶	کهنان	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۷	سارک	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۸	نابین	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۱۹	نوحیان	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰
۲۰	طنین	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۲۸۸	۰	۰	۰

منبع: یافته‌های تحقیق

ادامه جدول شماره ۹- جدول کارکردی مناطق روستایی شهرستان‌های استان اصفهان

ردیف	نام شهرستان	خدمات زیربنایی			خدمات عمومی		خدمات تعاونی			مجموع امتیازات	رتبندی		
		راه خاکی (کیلومتر)	راه شوسه (کیلومتر)	راه آسفالت (کیلومتر)	تعداد روستای دارای برق	تعداد بخش	تعداد دهستان	جمعیت	روستاهای تعاونی کشاورزی سازمان تعاون روستایی			شرکت‌های تعاونی روستایی	تعداد اتحادیه‌های شرکت‌های تعاونی روستایی
۱	اصفهان	۸۷۳	۷/۱۸	۳۵۲۷	۸۳۱	۶	۲۸	-۵۷۸/۳۳	۱۰	۴۴	۳	۱۸۳۸/۳۳	۱
۲	اردستان	۷۷۶	۰/۱۸	۱۵۳۳	۵۱/۹	۲	۱۳	۵۵۱/۱۷	۵	۸	۳	۳۰۱/۱۷	۱۶
۳	آران و بیدگل	۰/۱۶	۰/۳۳	۱۷۶۶	۱/۳۳	۲	۶	۳۳۷/۰۶	...	...	...	۲۰۱/۱۱	۱۹
۴	برجناز و سیمه	۰/۶	۱/۲	۱۷۸۷	۱/۵	۲	۱۳	۱۱۳/۳۳	۸	۱۳	۳	۵۳۶/۵	۱۰
۵	کاشان و کرون	۰/۸۳	۰	۵/۹	۱/۵	۲	۸	۱۲/۹۸	۷	۱۸	۳	۷۳/۵۳	۵
۶	چادگان	۰/۸۴	۷/۶۱	۶/۶۶	...	۲	۲	۸۰/۷۷	...	...	...	۲۳/۱۹	۱۸
۷	خمین شهر	۰	۰	۶/۶۸	۰/۱۵	۱	۶	۱۱/۹۳	۵	۱۰	۳	۱۸۶/۹	۱۷
۸	نوشهر	۰	۰	۶/۶۸	۰/۵۳	۱	۶	۳۶/۴۰۳	۶	۶	۳	۱۸۶/۹	۲۰
۹	سیریز	۵/۹۳	۱/۸	۳۶/۵	۳/۵	۲	۱۲	۱۰/۵۱	۶	۱۸	۳	۶۵/۷	۷
۱۰	شیراز	۰/۷	۰/۹۱	۷/۵۳	۱/۶۱	۱	۱۳	۸۳/۶۸	۶	۱۴	۳	۵۳/۳	۱۱
۱۱	قزوین	۳/۵۶	۳/۳	۱۰/۳۸	۶/۳	۱	۲۰	۱۵۶/۹۳	۳	۳۳	۳	۹۳/۲۷	۴
۱۲	قزوین شهر	۱۶/۳۳	۷/۱۲	۷/۱۷	۴/۳	۱	۱	۷۵/۷۳	۳	۱۰	۳	۳۹/۰۳	۱۳
۱۳	قلمروین	۰/۱۸	۰/۱	۵/۰۳	۷/۶۶	۳	۱۲	۴۵/۰۳	۳	۲۲	۳	۱۰۰/۵۲	۲
۱۴	کاشان	۰/۳۸	۳/۸	۱۷/۰۳	۷/۶	۴	۱۸	۱۱۳/۵۶	۷	۲۶	۶	۱۰۰/۱۷	۱۵
۱۵	کاشان شهر	۰/۳۸	۳/۸	۸/۶۸	۱/۳	۱	۶	۶۱/۶۵	۴	۱۰	۳	۳۸/۶۸	۱۵
۱۶	کاشان	۰/۵۶	۷/۰۸	۶/۰۸	۱/۸	۲	۶	۱۱/۸۰۹	۴	۱۰	۳	۵۳/۳۳	۹
۱۷	سازگه	۰/۳	۰/۰۸	۳/۰۶	۰/۸۳	۳	۱۰	۱۱/۸	۳	۱۳	۳	۵۱/۳۷	۱۲
۱۸	تالش	۱۶/۳۳	۷/۰۳	۷/۶۶	۵/۸	۳	۱۶	۵۶/۶۶	۴	۲۰	۳	۷۱/۹۳	۶
۱۹	نیشابور	۰	۱/۵۳	۱/۵	۰/۳۳	۲	۱۰	۳۵/۶۵	۸	۱۵	۳	۶۰/۳۶	۸
۲۰	مشهد	۰/۸	۰/۸	۷/۳۵	۱/۵۶	۲	۱۰	۳۵/۶۶	۳	۸	۳	۴۵/۳۱	۱۴

(توضیح: با توجه‌های تحقیقی)

نقشه و تنظیم: امیر صادقی

زیربنایی دیده می‌شود که مهمترین شاخص‌های آن راه‌ها می‌باشند.

- شهرستان فلاورجان با مجموع امتیازات ۱۰۸۵/۲ رتبه دوم را کسب نموده است. این شهرستان بیشترین امتیازات را در خوشه‌های خدماتی بهزیستی، عمومی و مخابراتی را دارا می‌باشد و کمترین امتیاز از آن خوشه‌های زیربنایی و تعاونی می‌باشد.

- شهرستان کاشان با مجموع امتیازات ۱۰۱۰/۷ رتبه سوم را کسب نموده است این شهرستان در خوشه‌های خدماتی مخابراتی، بهزیستی و عمومی بیشترین امتیازات را کسب نموده است. شهرستان فوق به ترتیب در خوشه‌های خدماتی زیربنایی، تعاونی و آموزشی کمترین امتیازات را کسب نموده است.

- شهرستان فریدن با مجموع امتیازات ۹۲۲/۲۷ در رتبه چهارم می‌باشد. این شهرستان در خوشه‌های خدماتی مخابراتی، درمانی و بهزیستی بیشترین امتیازات را کسب نموده است و کمترین امتیازات را در خوشه‌های خدماتی زیربنایی، تعاونی و بهزیستی دارا می‌باشد.

- در رتبه پنجم شهرستان تیران و کرون با مجموع امتیازات ۷۳۷/۵۳ قرار دارد. بیشترین امتیازات در خوشه‌های خدماتی مخابراتی، آموزشی و عمومی را دارا می‌باشد و کمترین امتیاز را در خوشه‌های خدماتی

جدول شماره ۱۰- مجموع امتیازهای خوشه‌های خدمات نقاط روستایی شهرستان‌های استان

اصفهان

ردیف	شهرستان روستایی	مجموع خدمات آموزشی	خدمات ارتباطی و مشاوراتی	خدمات بهداشتی	خدمات سازمان بهداشتی و درمانی	خدمات سازمان بهداشتی	خدمات زیربنایی	خدمات عمومی	خدمات تعاونی	مجموع امتیازات
۱	اصفهان	۳۱۱/۵۱۶	۱۹۶/۶	۲۷۲/۱	۳۳۳/۵۷	۲۳/۰۸	۶۱۸/۳۲	۵۷	۱۸۳۴/۱۸۶	
۲	اردستان	۱۲/۰۴۹	۷۹/۶	۲۲/۱۳	۷۱/۹۱	۲۹/۰۷	۷۱/۰۲	۱۶	۳۰۱/۷۷۹	
۳	آران و بیدگل	۲۱/۱	۴۶/۵	۳۲/۱۴	۳۵/۱۱	۴/۵۶	۵۱/۷	...	۲۰۱/۱۱	
۴	برخور و میمه	۳۹/۲	۱۴۰/۱	۲۱/۸۹	۱۳۷/۶	۱۴/۶۴	۱۳۷/۶۲	۲۵	۵۲۶/۰۵	
۵	تیران و کرون	۱۶۵/۷۴	۲۷۴/۷	۵/۹۱	۱۱۰/۱۶	۸/۰۴	۱۵۰/۹۸	۲۳	۷۳۸/۵۳	
۶	چادگان	۵/۶۷	۷۸	۶/۷۸	۲۵	۱۰/۳۷	۹۰/۳۷	...	۳۱۶/۱۹	
۷	خمینی‌شهر	۲۲/۴۳	۲۳/۹	۲۸/۶۱	۱۸/۵۷۸	۰/۱۵	۱۱۷/۹۴	۱۸	۲۲۹/۶۰۸	
۸	خوانسار	۱۲/۲۴	۴۱/۵	۳۲/۸۷	۴۶/۱۸	۴/۰۲	۴۳/۹	۱۳	۱۸۴/۷۱	
۹	سمیرم	۱۰۹	۳۲۱/۳	۱۳/۲۸	۹۴/۶۳	۶۴/۵۸	۱۳۳/۵۱	۲۷	۶۵۳/۳	
۱۰	شهرضا	۸۲/۷۹	۱۳۴/۹	۷۲/۰۷	۱۰۲/۸۴	۵/۸۶	۹۸/۶۸	۲۳	۵۲۰/۱۴	
۱۱	فریدین	۱۳۷/۸۸۳	۳۳۵/۵	۳۹/۵۲	۱۹۲/۶	۱۹/۴۶	۱۷۸/۲۹	۳۹	۹۳۲/۲۵۳	
۱۲	فریدون‌شهر	۶۸/۸۵۸	۱۶۵/۶	۳۷/۴۵	۷۵/۸۵	۴۸/۷۷	۸۶/۷۵	۱۶	۳۹۹/۲۷۸	
۱۳	فلاورجان	۱۰۲/۲۴۷	۱۹۸/۷	۳۳۲/۰۱	۱۵۴/۹	۷/۷۷	۲۷۱/۰۴	۳۹	۱۰۸۵/۸۹۵	
۱۴	کاشان	۸۰/۱۲	۳۳۵/۷	۱۸۷/۲۵	۱۸۳/۲	۲۰/۰۴	۱۳۵/۸۶	۳۹	۹۸۱/۱۷	
۱۵	گلپایگان	۳۰/۳۶	۶۱	۱۲۱/۷۷	۷۵/۷۱	۱۳/۰۸	۶۸/۴۶	۱۹	۳۸۹/۲۸	
۱۶	لنجان	۴۷/۶۹	۱۸۶/۹	۶۶/۳۵	۸۸/۵	۸/۶۱	۱۳۰/۰۹	۱۷	۵۴۵/۱۴	
۱۷	مبارکه	۱۳۳/۵۹	۹۳/۲	۴۵/۶۹	۹۱/۶۹	۴/۳	۱۳۱/۹	۱۹	۵۱۰/۳۷	
۱۸	نابین	۱۳/۶۵	۲۷۶/۹	۲۰۰/۹	۷۸/۱۱	۴۲/۹۴	۷۸/۴۵	۲۷	۷۱۷/۹۵	
۱۹	نجف‌آباد	۸۱/۰۴	۱۰۵/۷	۳۹۷/۶۵	۹۷/۲۳	۳/۸۹	۸۸/۶۵	۳۷	۷۰۱/۲۶	
۲۰	نطنز	۳۳/۴۵	۲۰۰/۹	۱۰۷/۰۵	۴۴/۱۶	۱۰/۹	۴۷/۶۶	۱۴	۴۵۸/۱۲	
	مجموع امتیازات	۱۵۰۰/۸۵	۳۱۸۸	۱۹۳۵/۴	۲۰۳۸/۶	۳۶/۱۳	۲۷۱۱/۰۹	۴۴۸		

(منبع: یافته‌های تحقیق)

بهریستی، زیربنایی و تعاونی را کسب نموده است.

- پهناورترین شهرستان استان اصفهان با مجموع امتیازات ۷۱۷/۹۳ در رتبه ششم قرار دارد این شهرستان در خوشه‌های خدماتی مشاوراتی، بهزیستی عمومی و درمانی را کسب نموده است. شهرستان ناین کمترین امتیازات را در خوشه‌های خدماتی آموزشی، تعاونی و زیربنایی را دارا می‌باشد.

- جنوبی‌ترین شهرستان استان یعنی شهرستان سمیرم با امتیاز ۵۲۳/۳۰ رتبه هفتم را از آن خود نموده است. این استان بیشترین امتیاز را در خوشه‌های خدماتی، عمومی و آموزشی به دست آورده و بالعکس کمترین

امتیازات را در خوشه‌های خدماتی بهزیستی، تعاونی و زیربنایی کسب کرده است. - رتبه هشتم از آن شهرستان نجف آباد می‌باشد که در مجموع ۶۰۵۲۶ امتیاز را کسب نموده است. این شهرستان کمترین امتیازات را در خوشه‌های خدماتی زیربنایی، تعاونی و آموزشی کسب نموده است و بیشترین امتیاز را در خوشه‌های خدماتی بهزیستی، مخابراتی و درمانی به خود اختصاص داده است. - شهرستان لنجان در رتبه نهم قرار دارد و دارای ۵۳۲/۱۴ امتیاز در مجموع می‌باشد و بیشترین امتیاز را در خوشه‌های خدماتی مخابراتی، عمومی و درمانی را به دست آورده است و کمترین امتیاز مربوط به خدمات زیربنایی، تعاونی و آموزشی می‌باشد در حالیکه خدمات بهزیستی در مقایسه با سایر خدمات در حدود بینابین می‌باشد.

- شهرستان برخوار و میمه در رتبه دهم می‌باشد و دارای ۵۲۶/۱۵ امتیاز می‌باشد. شهرستان ذکر شده بیشترین امتیازات را در خوشه‌های خدماتی درمانی، مخابراتی و عمومی می‌باشد و کمترین امتیازات را در خوشه‌های خدماتی زیربنایی، بهزیستی و تعاونی دارا می‌باشد؛ در حالیکه خدمات آموزشی نیز در حدود ۱۲٪ مجموع امتیازات مکتسبه می‌باشد.

- در رتبه یازدهم شهرستان شهرضا با مجموع امتیازات ۵۲۰/۱۴ امتیاز می‌باشد بیشترین امتیازات در این شهرستان در خوشه‌های خدماتی مخابراتی، درمانی و عمومی مشاهده می‌شود و کمترین امتیاز مربوط به خدمات زیربنایی و تعاونی می‌باشد و خدمات بهزیستی و آموزشی نیز در نسبت به سایر خدمات در حد قابل قبولی هستند.

- شهرستان صنعتی مبارکه شهرستانی است که با مجموع امتیازات ۵۱۰/۳۷ در رتبه دوازدهم می‌باشد و بیشترین امتیازات خود را مدیون خدمات عمومی، آموزشی، مخابراتی و درمانی می‌باشد و کمترین امتیازات در خوشه‌های خدماتی زیربنایی، تعاونی و بهزیستی را کسب نموده است.

- غربی‌ترین شهرستان استان (فریدونشهر) در رتبه سیزدهم قرار دارد. این شهرستان در خوشه‌های خدماتی مخابراتی، عمومی و درمانی بیشترین امتیاز را دارا است و در خوشه‌های خدماتی بهزیستی، تعاونی و زیربنایی کمترین امتیازات را به دست آورده است و خدمات آموزشی آن در حدود متوسط می‌باشد.

- شهرستان نطنز با مجموع ۴۵۷/۳۱ در رتبه چهاردهم قرار دارد و بیشترین امتیازات را در خوشه‌های خدماتی مخابراتی، بهزیستی دارا می‌باشد و کمترین امتیازات مربوط به خدمات زیربنایی و تعاونی می‌باشد و خدمات آموزشی و عمومی در حد قابل توجهی نیستند به طوری که این خدمات هر کدام در حد تقریب ۱۰٪ مجموع امتیازات را به خود اختصاص داده‌اند.

- شهرستان گلپایگان، شهرستانی است که در رتبه پانزدهم با مجموع امتیاز ۳۸۹/۲۸ قرار دارد. در این شهرستان بیشترین امتیازات در خوشه‌های خدماتی بهزیستی، درمانی و عمومی قرار دارد و کمترین امتیازات در خوشه‌های خدماتی زیربنایی، تعاونی و آموزشی قرار دارد؛ ضمن این که خدمات مخابراتی در حد متوسط قرار دارد.

- در رتبه شانزدهم شهرستان اردستان با امتیاز ۳۰۷۷۷ قرار دارد. این شهرستان بالاترین امتیازات را در خوشه های خدماتی مخابراتی، درمانی و عمومی کسب کرده است و پایین ترین امتیازات را در خوشه های خدماتی آموزشی، تعاونی و بهزیستی کسب نموده است و از لحاظ خدمات زیربنایی نیز شرایط چندان مطلوبی ندارد و تقریباً در حدود ۱۰٪ مجموع امتیازات مکتسبه می باشد.

- خمینی شهر، شهرستانی است که در رتبه هفدهم قرار دارد و بیشترین امتیازات را در خوشه های خدماتی عمومی کسب نموده است که مهمترین شاخص آن مربوط به جمعیت می باشد و در حدود ۵۰٪ مجموع امتیازات را به خود اختصاص داده است. خدمات بهزیستی، مخابراتی و آموزشی و تعاونی در شرایط متوسط قرار دارند. خدمات زیربنایی که مهمترین شاخص های آن همچنان که قبلاً ذکر شد مربوط به راه ها می باشد در حد بسیار پایینی (۰/۳۴) در صد کل امتیازات می باشد.

- شهرستان چادگان با مجموع امتیاز ۲۱۶/۱۹ در رتبه هیجدهم قرار دارد. شهرستان چادگان بیشترین امتیازات را در خوشه های خدماتی عمومی و مخابراتی دارا می باشد و کمترین امتیازات را در خوشه های خدماتی آموزشی، بهزیستی، زیربنایی و درمانی کسب نموده است. ضمن این که آمار مربوط به تعاونی ذکر نشده است.

- شمالی ترین شهرستان استان در رتبه نوزدهم با ۲۰۷۱۱ امتیاز قرار دارد. شهرستان آران و بیدگل بیشترین امتیازات را در خوشه های خدماتی عمومی، مخابراتی و بهزیستی کسب نموده و خدمات درمانی در مقایسه با سایر خدمات در حد متوسط، خدمات آموزشی در حدود ۱۰٪ مجموع امتیازات و خدمات زیربنایی نیز در حدود ۵٪ در صد مجموع امتیازات می باشد؛ ضمن این که آمار مربوط به خدمات تعاونی ذکر نشده است. - شهرستان خوانسار در رتبه نهمی (بیستم) با ۱۸۴/۷۱ امتیاز قرار دارد. شهرستان خوانسار بیشترین امتیازات را در خوشه های خدماتی درمانی، عمومی و مخابراتی دارا می باشد. کمترین امتیازات نیز مربوط به خدمات بهزیستی، تعاونی و آموزشی می باشد؛ ضمن این که خدمات زیربنایی در حد بسیار پایین قرار دارد.

بررسی و تحلیل بر اساس شاخص های مورد مطالعه

توزیع خدمات و امکانات در سطح شهرستان ها با مبنای قرار دادن شاخص های مورد مطالعه باعث نزدیک شدن به هدف مقوله می گردد. لذا ادامه روند تحلیل، خدمات و امکانات را به صورت خوشه ای برای کل شهرستان ها بررسی می کنیم.

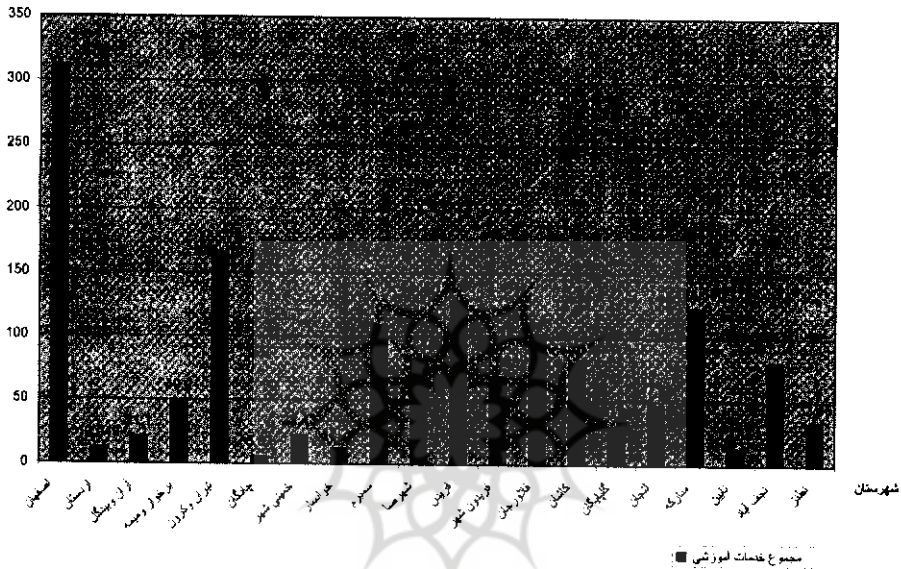
خدمات آموزشی

خدمات آموزشی هم چنان که قبلاً ذکر شد دارای ۱۳ شاخص می باشد که ۸ شاخص آن مربوط به سازمان نهضت سوادآموزی و ۵ شاخص دیگر مربوط به سازمان آموزش و پرورش است. از لحاظ برخورداری شهرستان اصفهان با بیشترین امتیاز در صد، شهرستان های تیران و کرون، فریدن، مبارکه، سمیرم،

فلاورجان، شهرضا، نجف آباد، کاشان و فریدون شهر در رده‌های میانی، شهرستان‌های برخوار و میمه، نطنز، فریدون شهر، لنجان، خمینی شهر، ناین، آران و بیدگل، خوانسار، اردستان در رده‌های پایین‌تر و شهرستان چادگان در رتبه آخر قرار دارد. جهت روشن شدن مطلب به نمودار ذیل توجه شود.

۳

نمودار توزیع خدمات آموزشی در استان اصفهان

خدمات مخابراتی و ارتباطی

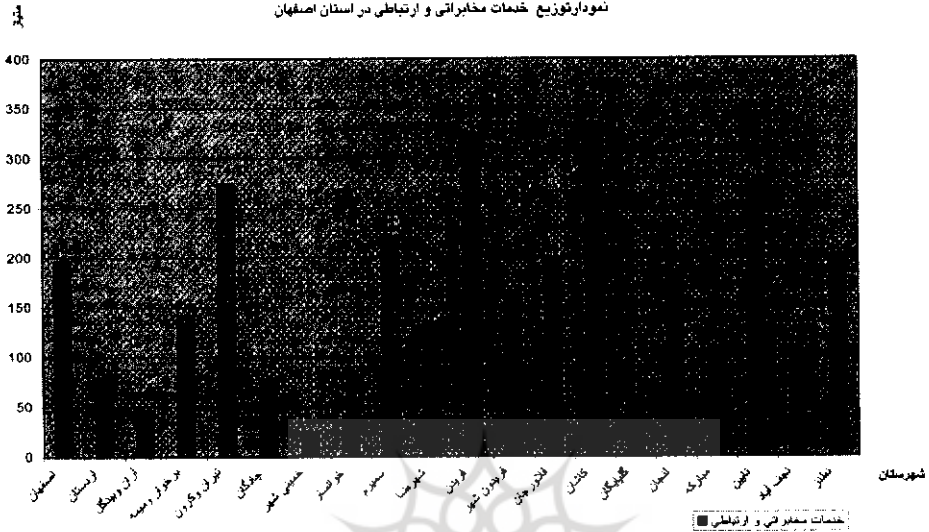
در خوشه خدمات مخابراتی که شامل ۶ شاخص می‌باشد، شهرستان‌های کاشان، فریدن و ناین در صدر و سایر شهرستان‌ها به ترتیب تیران و کرون، سمیرم، نطنز، فلاورجان، اصفهان، لنجان، فریدون شهر، برخوار و میمه، شهرضا، نجف آباد، مبارکه، اردستان، چادگان، گلپایگان، آران و بیدگل، خوانسار در رده‌های میانی و شهرستان خمینی شهر در رتبه آخر قرار دارد. به نمودار ذیل توجه شود.

خدمات بهزیستی

خدمات بهزیستی که توسط سازمان بهزیستی استان صورت گرفته مشتمل بر ۸ شاخص می‌باشد که نحوه توزیع خدمات در نقاط روستایی استان چنین است. شهرستان‌های فلاورجان، نجف آباد و اصفهان در صدر، شهرستان‌های سمیرم، چادگان و تیران و کرون به ترتیب در رتبه‌های هیجدهم تا بیستم قرار دارند. سایر شهرستان‌ها به ترتیب شامل ناین، کاشان، گلپایگان، نطنز، شهرضا، لنجان، مبارکه، آران و بیدگل، فریدن، فریدون شهر، خمینی شهر، خوانسار، اردستان، برخوار و میمه در رده‌های چهارم تا هفدهم قرار دارند. به نمودار توجه شود:

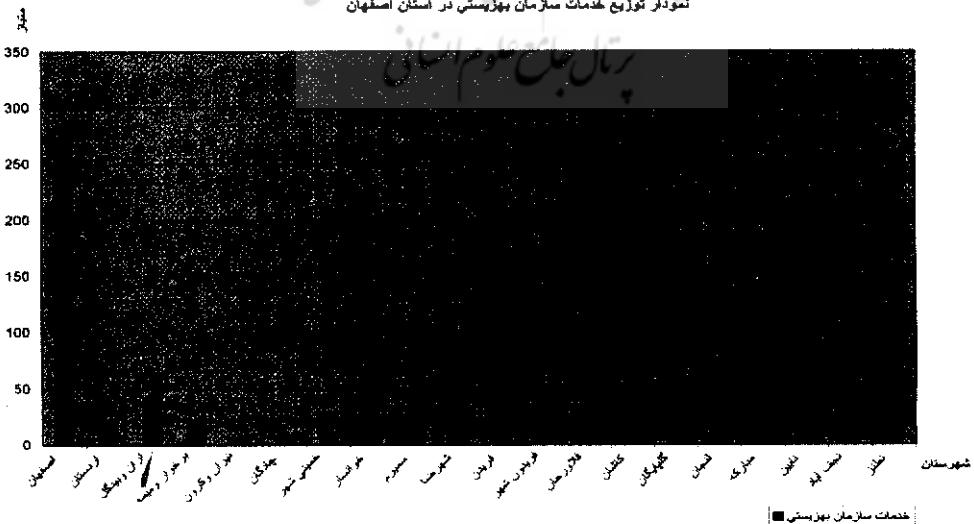
نمودار توزیع خدمات مخابراتی و ارتباطی در استان اصفهان

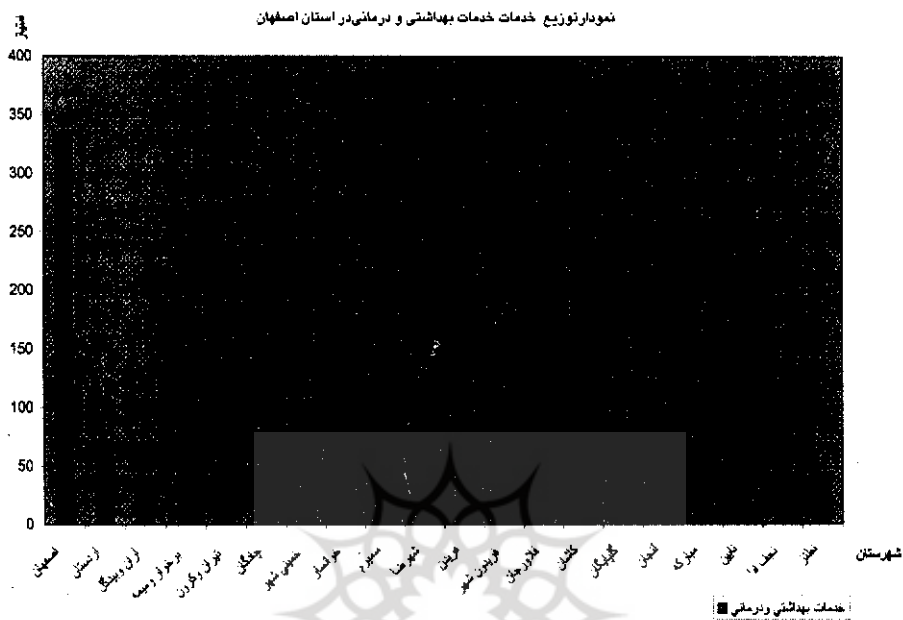

خدمات بهداشتی و درمانی

در خوشه خدمات بهداشتی و درمانی شهرستان های اصفهان، فریدن و کاشان در رتبه های اول تا سوم و شهرستان های آران و بیدگل، چادگان و خمینی شهر در رتبه های هیجدهم تا بیستم می باشند. شهرستان های فلاورجان، برخوار و میمه، تیران و کرون، شهرضا، نجف آباد، سمیرم، مبارکه، ناین فریدون شهر، گلپایگان،

نمودار توزیع خدمات سازمان بهداشتی در استان اصفهان

اردستان، خوانسار و نطنز نیز به ترتیب در رتبه چهارم تا هفدهم قرار دارند. به نمودار توجه شود:

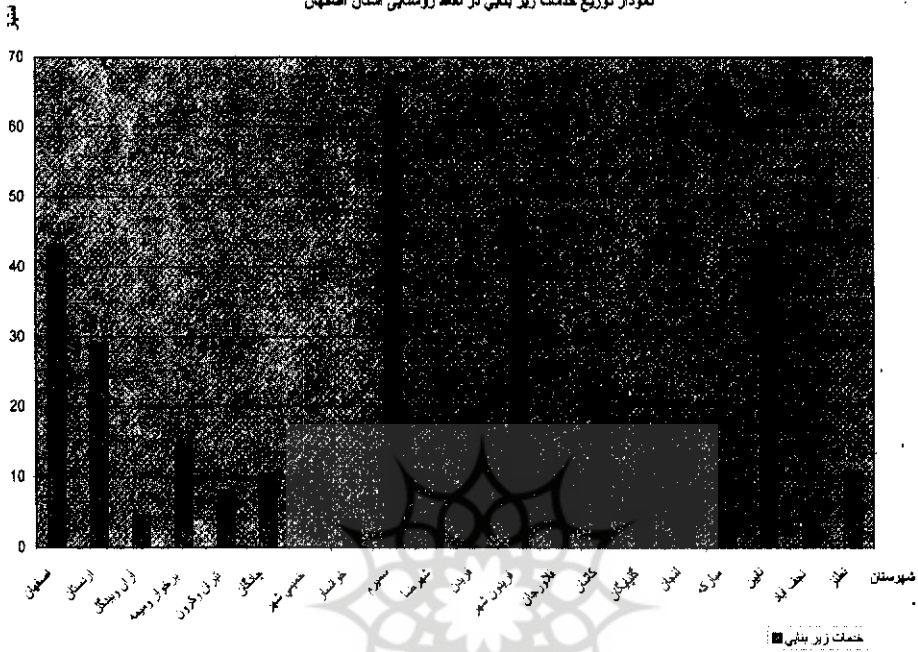
خدمات زیربنایی

توزیع خدمات زیربنایی که مهمترین شاخص های آن راه‌های آسفالته؛ شهرستان‌های سمیرم، فریدون شهر و اصفهان به ترتیب در صدر و شهرستان‌های خوانسار، نجف‌آباد و خمینی شهر در رتبه‌های هیجدهم تا بیستم قرار دارند و سایر شهرستان‌ها به ترتیب ناین، اردستان، کاشان، فریدن، برخوار و میمه، گلپایگان، نطنز، چادگان، لنجان، تیران و کرون، فلاورجان، شهرضا، آران و بیدگل، مبارکه در رتبه‌های چهارم تا هفدهم می‌باشند. به نمودار توجه شود:

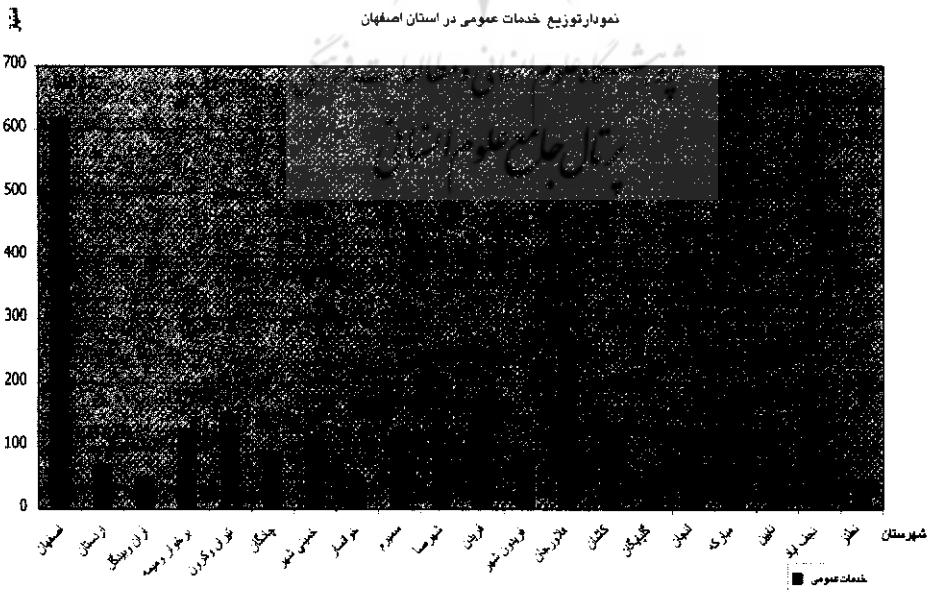
خدمات عمومی

در خوشه خدماتی که مهمترین شاخص آن جمعیت می‌باشد به ترتیب شهرستان‌های اصفهان، فلاورجان و فریدن در رتبه‌های اول تا سوم، شهرستان‌های آران و بیدگل، نطنز و خوانسار در رتبه‌های هیجدهم، نوزدهم و بیستم و شهرستان‌های دیگر به ترتیب تیران و کرون، کاشان، مبارکه، لنجان، برخوار و میمه، سمیرم، خمینی شهر، شهرضا، چادگان، نجف‌آباد، فریدون شهر، ناین، اردستان و گلپایگان رتبه‌های چهارم تا هفدهم را از آن خود نموده‌اند. در ذیل نمودار توزیع خدمات زیربنایی جهت مشخص نمودن مطلب آورده شده است:

تمودار توزیع خدمات زیر بنایی در نقاط روستایی استان اصفهان

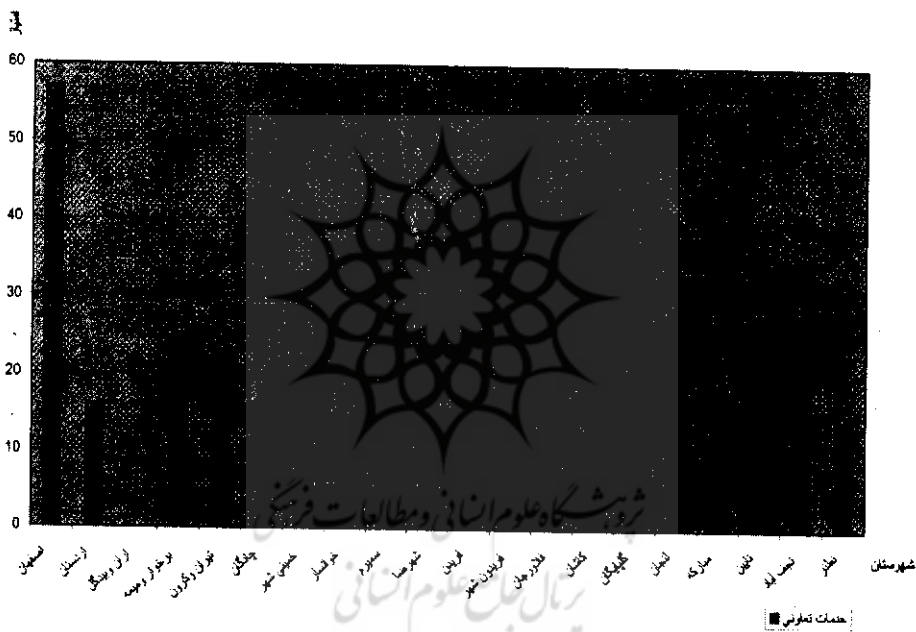

تمودار توزیع خدمات عمومی در استان اصفهان

خدمات تعاونی

خدمات تعاونی که تحت پوشش و نظارت سازمان تعاون روستایی ارائه شده و شامل ۳ شاخص می‌باشد دارای نحوه توزیع ذیل است: شهرستان‌های اصفهان، کاشان و فریدون در رتبه‌های اول تا سوم، شهرستان‌های اردستان، نطنز و خوانسار در رده‌های شانزدهم تا هیجدهم و شهرستان‌های فلاورجان، نجف‌آباد، نایین، سمیرم، برخوار و میمه، شهرضا، تیران و کرون، مبارکه، گلپایگان، خمینی شهر، لنجان و فریدون شهر در رتبه‌های چهارم تا پانزدهم قرار دارند. آمار شهرستان‌های چادگان و آران و بیدگل با شهرستان‌های فریدون و کاشان محاسبه شده است. به نمودار ذیل توجه کنید.

بررسی فرضیه‌ها و جواب سوال‌های ویژه تحقیق

در مبحث مربوط به فرضیه‌ها به بررسی دلایل رد یا پذیرش آنها پرداخته می‌شود. همچنان که قبلاً ذکر شد، فرضیه اول که در قالب سوال مطرح گشت؛ عبارت بود از اینکه «آیا وجود رودخانه زاینده رود در توزیع امکانات و خدمات موثر می‌باشد؟»

جواب این سوال به دلایل زیر مثبت است:

- ۱- مهم‌ترین منبع آبی نقاط روستایی شهرستان اصفهان از رودخانه زاینده رود تامین می‌شود.
- ۲- شهرستان فلاورجان که وسیع‌ترین زمین‌های کشاورزی را در اختیار دارد در مسیر ورود این رودخانه به شهرستان اصفهان قرار دارد و بالطبع آب مورد نیاز خود را از این رودخانه تامین می‌کند.

۳- شهرستان های اصفهان و فلاورجان در ۶ خوشه از ۷ خوشه خدماتی در رتبه های اول یا دوم یا سوم قرار دارند. برای نمونه شهرستان اصفهان در خدمات آموزشی، بهداشتی - درمانی، عمومی و تعاونی رتبه اول را دارا می باشد و شهرستان فلاورجان در خدمات بهزیستی رتبه اول را و در خدمات تعاونی و بهداشتی - درمانی رتبه چهارم را دارا می باشد.

«پس با توجه به دلایل فوق نتیجه می شود که «رودخانه زاینده رود در توزیع امکانات و خدمات موثر می باشد.» فرضیه دوم که عبارت بود از «مناطق کوهستانی از امکانات و خدمات کمتری برخوردار می باشند.» قبل از به دست آمدن نتایج و تحلیل آنها نگارنده بر این باور بود که مناطق کوهستانی طبعاً به دلیل مشکلات خاص خود دارای خدمات و امکانات کمتری می باشند اما شهرستان های غربی استان اصفهان که نشستگاه طبیعی آنان منطبق بر پیشکوه های رشته کوه زاگرس می باشد در رتبه های آخر قرار نگرفته اند به عنوان نمونه شهرستان فریدن در رتبه چهارم و شهرستان سمیرم در رتبه هفتم قرار دارند. پس با ارائه توضیحات فوق فرضیه «مناطق کوهستانی از امکانات و خدمات کمتری برخوردار می باشند.» رد می گردد.

فرضیه سوم عبارت بود از: «هر شهرستانی که دارای صنایع کارخانه ای می باشد نقاط روستایی آن نیز امکانات و خدمات بیشتری دارند.» این فرض با توجه به دلایل زیر قابل اثبات است:

- ۱- شهرستان اصفهان که یکی از قطب های صنعتی کشور می باشد در رتبه نخست قرار دارد صنایعی مانند نیروگاه هسته ای، صنایع فرش ماشینی (قالی سلیمان) از صنایعی هستند که در این شهرستان وجود دارند.
- ۲- شهرستان کاشان با احراز رتبه دوم، مهم ترین صنایع فرش کشور را دارا می باشد.
- ۳- شهرستان صنعتی مبارکه در خدمات آموزشی رتبه چهارم را کسب نموده است و به طور متوسط در سایر خوشه های خدماتی در رده های میانی قرار دارد. پس با دلایل ارائه شده فرضیه سوم نیز اثبات می گردد.

نتیجه گیری و پیشنهادات

در اقتصاد کشور ما نقاط روستایی از دیر باز تاکنون نقش حیاتی داشته اند اما متأسفانه این نقش در اذهان عموم کم رنگ شکل گرفته ولی هنوز هم با وجود مسائل و مشکلات گوناگون سرسختانه به بقای خود ادامه داده و خواهند داد. استان وسیع اصفهان یکی از استان های مستعد و دارای نقاط روستایی زیادی می باشد. این روستاها در قالب ۱۲۳ دهستان و در ۲۰ شهرستان قرار گرفته اند. (ضمیمه شماره ۳) این مقوله با هدف بررسی نحوه توزیع امکانات و خدمات در نقاط روستایی استان اصفهان و به تبع آن شناسایی شهرستان های برخوردار و غیر برخوردار از امکانات و خدمات منتخب و با استفاده از روش کارکردی انجام گرفته است. نتیجه آن چنین می باشد: شهرستان های اصفهان، فلاورجان و کاشان دارای بیشترین بر خورداری و شهرستان های چادگان، آران و بیدگل و خوانسار دارای کمترین بر خورداری بودند. در پرتو مطالعه و پژوهش نتایج ذیل نیز حاصل گردید:

- ۱- رودخانه زاینده‌رود و وجود صنایع گوناگون نقش موثری را در بالا بردن رتبه شهرستان اصفهان داشته‌اند و سبب گردیده‌اند که نقاط روستایی آن از بالاترین خدمات و امکانات برخوردار گردند.
- ۲- به نظر نگارنده از جمله مهم‌ترین دلایلی که شهرستان‌های خوانسار، آران و بیدگل و چادگان را در رتبه‌های آخر قرار داده‌اند کوهستانی بودن و موقعیت بیابانی و در نتیجه برخورداری ضعیف از اصل دسترسی می‌باشند.
- ۳- مهم‌ترین دلیل که شهرستان خمینی شهر را در رتبه‌های آخر قرار می‌دهد وسعت کم این شهرستان و تعداد کم نقاط روستایی آن می‌باشد. (ضمیمه شماره ۳)
- ۴- شهرستان‌های کاشان و فریدن در رتبه سوم و چهارم قرار دارند به این دلیل که دارای بیشترین نقاط روستایی می‌باشند بعد از شهرستان اصفهان که دارای ۱۹ دهستان می‌باشد شهرستان فریدن دارای ۱۰ دهستان و شهرستان کاشان دارای ۹ دهستان می‌باشند. یعنی تعداد نقاط روستایی در کسب رتبه کاملاً موثر بوده است.
- ۵- خدمات زیربنایی که مهم‌ترین شاخص‌های آن راه‌ها می‌باشد دارای کمترین مقادیر در بین خوشه‌های خدماتی می‌باشد. این بدان معنی است که وضعیت راه‌های روستایی در شرایط مطلوبی قرار ندارند.
- ۶- میزان برخورداری از خدمات و امکانات با تعداد جمعیت رابطه مستقیم دارد.

- ۱- آسایش، حسین، (۱۳۷۵)، اصول و روش های برنامه ریزی ناحیه ای، انتشارات پیام نور، چاپ اول، تهران.
- ۲- آسایش، حسین، (۱۳۷۵)، اصول و روش های برنامه ریزی روستایی، انتشارات پیام نور، چاپ دوم، تهران.
- ۳- آسایش، حسین، (۱۳۷۵)، برنامه ریزی روستایی در ایران، انتشارات پیام نور، چاپ دوم، تهران.
- ۴- آسایش، حسین، (۱۳۷۴)، کارگاه برنامه ریزی روستایی، انتشارات پیام نور، چاپ دوم، تهران.
- ۵- حسینی ابری، سید حسن، (۱۳۸۰)، مدخلی بر جغرافیای روستایی ایران، انتشارات دانشگاه اصفهان، اصفهان.
- ۶- تقوایی، مسعود، (۱۳۸۳)، جزوه درسی مربوط به تحلیل نواحی روستایی.
- ۷- سازمان برنامه ریزی و مدیریت کشور، (۱۳۸۲)، سالنامه آماری.
- ۸- سازمان آموزش و پرورش استان اصفهان، (۱۳۸۳)، دفتر طرح و برنامه.
- ۹- سازمان نهضت سوادآموزی استان اصفهان، (۱۳۸۳)، دفتر تحقیقات
- ۱۰- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، (۱۳۸۳)، مرکز اصفهان.
- ۱۱- فیروزنیا، قدیر - افتخاری، رکن الدین، (۱۳۸۲)، جایگاه روستا در فرایند توسعه ملی از دیدگاه صاحب نظران، انتشارات موسسه توسعه روستایی ایران، چاپ اول، تهران.
- ۱۲- مطیعی لنگرودی، (۱۳۸۲)، برنامه ریزی روستایی با تاکید بر ایران، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، چاپ اول، مشهد.
- ۱۳- موسسه گیتاشناسی، (۱۳۸۳)، تهران.

ضمیمه شماره ۱ - آمار مربوط به آموزش و پرورش واقع در نقاط روستایی شهرستان اصفهان

ردیف	نام شهرستان	مناطق آموزش و پرورش واقع در هر شهرستان	جمع
۱	اصفهان	نواحی پنجگانه، بن رود، جرقویه سفلی، جلگه، جی، کوهپایه	۱۱
۲	اردستان	اردستان، زواره	۲
۳	آران و بیدگل	آران و بیدگل	۱
۴	برخوار و میمه	برخوار و میمه	۱
۵	تیران و کرون	تیران و کرون	۱
۶	چادگان	چادگان	۱
۷	خمینی شهر	خمینی شهر	۱
۸	خوانسار	خوانسار	۱
۹	سمیرم	سمیرم	۱
۱۰	شهرضا	شهرضا، دهاقان	۲
۱۱	فریدن	فریدن، بوئین ومیاندشت	۳
۱۲	فریدون شهر	فریدون شهر	۱
۱۳	فلاورجان	فلاورجان، پیربکران	۲
۱۴	کاشان	کاشان	۱
۱۵	گلپایگان	گلپایگان	۱
۱۶	لنجان	لنجان، زرین شهر، باغبادران	۳
۱۷	مبارکه	مبارکه	۱
۱۸	نایین	نایین، خور و بیابانک	۲
۱۹	نجف آباد	نجف آباد، مهردشت	۲
۲۰	نطنز	نطنز، امامزاده	۲

(مأخذ: اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان - دفتر طرح و برنامه)

محاسبه و استخراج: اصغر ساعدی

نکته: استان اصفهان دارای ۶۰ منطقه آموزش و پرورش می باشد که به تفکیک شهرستان در جدول بالا آورده شده است. آمار مربوط به هر شهرستان بدین ترتیب می باشد که برای هر شهرستان اطلاعات مربوط به تمام نقاط آموزش و پرورش آن با هم جمع گردید و برای آن شهرستان منظور گردید.

ضمیمه شماره ۲- جدول ذیل نشان‌دهنده ایستگاه‌های تلویزیونی واقع در نقاط روستایی می‌باشد که تعداد آنها برای هر شهرستان محاسبه شده است.

ردیف	نام شهرستان	اسامی ایستگاه‌های فرستنده‌های تلویزیونی واقع در نقاط روستایی استان اصفهان	جمع
۱	اصفهان	جیل، کوه پنجه، مالوآجرده، محمدآباد	۴
۲	اردستان	آونج، بغم، تورزن، جنبه و مکان، درباغ، زاغل، فسخود، قهباز، مهرآباد، همبرات، همسار	۱۱
۳	آران و بیدگل	با شهرستان کاشان محاسبه شده است.	...
۴	برخوار و میمه	حسن رباط، سه، لایبید	۳
۵	تیران و کرون	کوه پرپر	۱
۶	چادگان	اورگان، پر مه، حجت‌آباد، درک‌آباد، ده‌بید، دولت‌آبادها، سد، آدگان، فراموشجان، قلعه شاهرخ، کلیچه، کمینک، مشهد کاوه	۱۳
۷	خمینی‌شهر	با شهرستان نجف‌آباد محاسبه شده است.	...
۸	خوانسار	ارنجک، خشک‌رود، دو شخراط بالا، دو شخراط پایین، سنگ سفید، ویست	۶
۹	سمیرم	بردکان، پادنا، تنگ خشک، چشمه خونی، چهار راه، حنا، خفر، خینه، سیور، ضرغام‌آباد، قره قاچ، قلعه قدم، قلعه مختارخان، کمه، کهنگان، گرموک، مهرگرد، مهرگرد کوه، مورک، نر مه	۲۰
۱۰	شهرضا	اسفرجان، کهرویه، همگین، هونجان	۴
۱۱	فریدن	آقداش، بتلیجه، بلطاق، بلمیر، بوین و میاندشت، نخماقلو، دامنه، دره بید، دره رزه، دره ساری، دره سوخته، کرج، ماربر، هندوکش	۱۴
۱۲	فریدون‌شهر	اسلام‌آباد، آقا گل، بندر، بهرام‌آباد، پشندگان، ترزه، چالچرانه، دره بسادام، دره سیب، زمستانه، سردا، سکان، سیبک، طرزه، قلعه سرخ، مصیر، مکدین، میدانک، نوغان	۱۹
۱۳	فلورجان	راره، سهل فیروزان	۲
۱۴	کاشان	ازناوه، استرک، اسحاق‌آباد، بازونق، پنداس، تنماج، تجره، جهق، جویان، حسنارود، دره، رهق، زنجانبیر، ساز، سده، شادیان، قزان، قه، قهرود، مرق، مشهد اردهال، نسلج، نیاسر، ورکان، ون	۲۵
۱۵	گلپایگان	عباس‌آباد	۱
۱۶	لنجان	چمطاق، چمنور، کچوییه	۳
۱۷	مبارکه	زننان لاجوردی، هفت تیر	۲
۱۸	نایین	اوشن، بازیاب، بلان، چاه‌ملک، چوپانان، حسین‌آباد، سپروه، سهیل، عروسان، کجان، لای، ارور، مصر، مهرجان، میرحج، نخلک، نخلک کوه، هفتومان	۱۷
۱۹	نجف‌آباد	خونداب، دهق، گلدره، میرآباد	۴
۲۰	نطنز	ایبانه، برزورد، بید هند، تکیه سادات، چیمه، صالح‌آباد، طامه، طرق رود، فریزند، کلهرود، کمجان، میلاجرده، هنجن، ولوچرد	۱۴

(مأخذ: اداره کل سیمای جمهوری اسلامی ایران - مرکز اصفهان)

محاسبه و استخراج: اصغر ساعدی

ضمیمه شماره ۳- مشخصات عمومی شهرستان‌های استان اصفهان بر اساس تقسیمات کشوری
در پایان سال ۱۳۸۲

ردیف	نام شهرستان	کل جمعیت نقاط روستایی	مساحت (کیلومتر مربع)	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
	کل استان	۸۲۵۳۱۰	۱۰۷۰۴۴	۴۳	۹۰	۱۲۲
۱	اصفهان	۱۹۱۴۴۲	۱۵۷۲۲/۳۹	۶	۱۳	۱۹
۲	اردستان	۱۸۳۳۹۰	۱۰۸۷۷/۰۶	۲	۳	۷
۳	آران و بیدگل	۱۴۵۶۸	۵۰۵۱/۲۲	۲	۳	۳
۴	برخوار و میمه	۳۷۵۴۱	۷۷۰۵/۲	۳	۹	۶
۵	تبریز و کرون	۴۶۹۹۴	۱۷۶۸/۸۱	۲	۲	۴
۶	چادگان	۲۶۷۹۰	۱۱۱۴/۷۹	۲	۲	۴
۷	خمینی شهر	۳۶۹۸۱	۱۷۵/۳۰	۱	۳	۳
۸	خوانسار	۱۲۳۰۱	۹۰۷/۸۹	۱	۳	۳
۹	سمیرم	۳۶۵۰۳	۵۲۹۷/۴۷	۲	۵	۶
۱۰	شهرضا	۳۷۸۹۶	۴۲۹۲/۳۳	۱	۳	۷
۱۱	فریدن	۵۲۰۹۶	۲۱۰۷/۲۳	۲	۴	۱۰
۱۲	فریدون شهر	۲۵۲۵۱	۲۲۳۶/۱۵	۱	۲	۵
۱۳	فلاورجان	۸۵۶۸۱	۳۱۵/۹۲	۲	۷	۶
۱۴	کاشان	۳۷۹۵۴	۴۳۱۵/۰۷	۴	۵	۹
۱۵	گلپایگان	۲۰۴۵۵	۱۵۹۷/۶۶	۱	۳	۳
۱۶	لنجان	۳۹۳۶۲	۱۱۱۱/۲۶	۲	۸	۵
۱۷	مبارکه	۳۹۹۳۷	۱۰۲۰/۴۷	۲	۵	۵
۱۸	نابین	۱۹۸۱۸	۳۵۹۲/۰۸	۳	۴	۸
۱۹	نجف‌آباد	۲۵۵۵۰	۲۲۷۹/۸۶	۴	۵	۵
۲۰	نطنز	۱۱۸۸۷	۳۰۰۳/۱۶	۲	۲	۲

(مأخذ: سالنامه آماری استان اصفهان، ۱۳۸۲)